

K OTÁZKÁM METHODY A ORGANISACE OPERAČNĚ TAKTICKÉ PŘÍPRAVY

(Diskusní příspěvek)

Kapitán Antonín Vachta

Článek majora Ladislava Jačka »K otázkám metody a organizace operačně taktické přípravy« v 5. čísle Vojenské mysli 1955 vybízí k diskusi o otázkách přípravy velitelů a štábů.

Tímto problémem, zejména pak štábním nácvikem se vojenské odborné časopisy zabývaly málo, i když nesporně jeho stupeň ovlivňuje techniku a vyspělost pracovníka štábu útvaru či svazku. Ve svém diskusním článku chci zaujmout stanovisko k některým otázkám přípravy velitelů a štábů.

Příprava velitelů, štábů i týlů bývá prováděna různými formami, z nichž nejčastějšími jsou:

- samostatné studium,
- velitelská zaměstnání,
- učební a velitelská shromáždění,
- velitelská, štábní, velitelsko-štábní a taktická cvičení s vojsky a
- ukládání samostatných prací.

Způsob jejich použití závisí na celkovém stupni přípravy jednotlivých štábů a na vydaných rozkazech staršími náčelníky.

Prohlubování a ověřování získaných theoretických vědomostí z vojenských učilišť a vojenských akademií je v mírových podmínkách organizováno operačně taktickou nebo velitelskou přípravou a denní praktickou prací ve velení jednotkám, útvarům či svazkům a v organizované činnosti štábů.

Veškerá příprava velitelů a štábů bývá zaměřena k praktickým potřebám a k plánované činnosti ve výcvikovém roce.

Dosud malá skloubenost jednotlivých forem přípravy velitelů a štábů a častá roztříštěnost tematiky na řadu dílčích úkolů nemohla zatím vytvořit předpoklady úplného osvojení si stanoveného rozsahu látky.

K jednotlivým metodám přípravy velitelů a štábů.

1. Samostatné studium

Požadavek stanovený majorem Jackem, aby důstojník studoval především do hloubky ty předpisy, s nimiž bezprostředně přichází do styku a jimiž se musí řídit při denní práci, nebo ve svém zařazení při cvičeních, je jistě správný. Přesto však je třeba, aby samostatné studium bylo řízeno a zaměřeno nejen k potřebám denní práce důstojníka, ale také k splnění úkolů operačně taktické či velitelské přípravy a štábního nácviku. Odtrhovat samostatné studium od ostatních problémů přípravy velitelů a štábů, nevidět vzájemnou souvislost jednotlivých forem přípravy mohlo by přivodit stav, že důstojník bude studovat pouze ty řády, předpisy a odbornou literaturu, nutnou mu k denní práci, při čemž přípravu na jednotlivá zaměstnání operačně taktické přípravy nebo velitelské přípravy a štábního nácviku bude opomíjet.

Bylo by tedy oprávněným požadavkem stanovit ústředně plán sa-

mostatného studia v rozsahu asi 40% plánovaného času, zaměřený k těm potřebám, jejichž znalosti důstojníku zabezpečí jak práci ve štábu, tak operačně taktickou či velitelskou přípravu.

Ze stanoveného počtu hodin pro samostatné studium vyhradit 50% náčelníkům k individuálnímu stanovení úkolů studia svým podřízeným, na základě požadavků daného pracoviště.

Zbývajících 10% plánovaného času plně využít pro studium nových řádů a předpisů, které budou během výcvikového roku vydány.

Při úplné decentralisaci samostatného studia by mohla vzniknout situace, že každý útvar, svazek, skupina, či oddělení štábu by studovaly v čase vyhrazeném pro samostatné studium řády a předpisy nahodile a bez pevného cíle. Úkoly samostatného studia by nebyly sladěny s rozsahem látky operačně taktické či velitelské přípravy a kontrola plnění úkolu studia by byla v tomto případě velmi obtížná. Dá se i předvídat, že úkoly samostatného studia bez vymezení přesné tematiky byly by plněny nerovnoměrně, podle stupně náročnosti a názorů toho kterého náčelníka.

Přesným vymezením části rozsahu samostatného studia by nikterak nebyla ztenčena úloha a povinnost náčelníka řídit, kontrolovat a poskytovat potřebné konsultace a pomoc důstojníkům při studiu.

2. Operačně taktická příprava

Organisace velitelských shromáždění v počtu dvou (po jednom v zimním a letním období) jeví se nejvýhodnější methodou operačně taktické přípravy.

Umožňuje dokonalou přípravu jak řídicích zaměstnání, tak účastníků. Zcela, nebo z velké části, při pečlivém plánování je vyloučena absence. Nařízená cvičení je možno provádět bez přerušení, účastníci žijí nepřetržitě situaci a mohou si vytvořit ucelený obraz o provedeném cvičení.

3. Organisace velitelské přípravy

Na základě dosavadních zkušeností bylo by účelné uvažovat o plánování velitelské přípravy u svazků rovněž formou velitelských shromáždění. Bylo by ji možné provést s důstojníky ve dvou směnách podle odbornosti. Délka těchto velitelských shromáždění by podle plánovaných úkolů velitelské přípravy nepřesahovala 4 až 5 dnů, jedno v zimním a jedno v letním období.

Výhody této metody velitelské přípravy:

- byla by zaručena maximální účast důstojníků na velitelské přípravě,
- zabezpečení nepřerušného velení vojskům a možnosti poskytovat praktickou kontrolu a pomoc podřízeným útvarům jednou směnou důstojníků, zatím co druhá plní nerušeně úkoly velitelské přípravy,
- umožnění důkladnější přípravy účastníků i řídicích zaměstnání,
- starším náčelníkům by byla usnadněna kontrola velitelské přípravy a poskytování pomoci jejím účastníkům.

Požadavek přísné centralisace jak v plánování, tak v řízení velitelské přípravy zůstává touto formou přípravy nedotčen.

4. Štábní nácvik

Štábní nácvik by měl být zaměřen jak na přípravu štábu jako celku, tak na získání potřebných znalostí důstojníků štábů vzhledem k funkčnímu zařízení a k splnění operačně taktické či velitelské přípravy, s cílem

odstranit nedostatky z práce jednotlivých skupin a oddělení štábu. Tím dosáhnout, aby se štáb stal skutečným pomocníkem velitele při plánování, organizaci a vedení boje.

Úkoly štábního nácviku, jako významné formy přípravy štábu, bývají často opomíjeni.

Mezi nejčastěji se vyskytujícími nedostatky štábního nácviku bývá nepřipravenost řídících na zaměstnání. Často dochází ke »kroužkaření« a improvizaci v kancelářích štábů. Technika a práce štábu na dokumentech bývá zřídka procvičována. Nevývozování osobních důsledků proti těm, kteří se štábního nácviku nepravdělně a nepřipraveni zúčastňují, umožňuje pak tento druh přípravy štábu podceňovat.

Mnohdy bývá příčinou těchto nedostatků mylný názor, že štábní nácvik jen doplňuje velitelská shromáždění či velitelskou přípravu a že je méně důležitým druhem přípravy štábů. Tento názor bude třeba vymýtit, neboť štábní nácvik spolu s organizovaným samostatným studiem připravuje důstojníka k dokonalému zvládnutí běžných úkolů na pracovišti a hlavně k snadnějšímu splnění úkolů operačně taktické nebo velitelské přípravy.

K splnění požadavku připravit důstojníka by bylo nutno zaměřit štábní nácvik ke skutečným potřebám pracovníka štábu a k splnění úkolů přípravy velitelů a štábů, vytyčených v základních dokumentech na výcvikový rok.

Nestejná kvalita štábů svazků dovoluje jen z části decentralisovat co do obsahu tematiky organizaci štábního nácviku.

Asi 60% plánovaného času štábního nácviku bylo by výhodné zaměřit na základní dokumenty a naplánovat tematiku na celý výcvikový rok. Z toho 20% času věnovat nácviku v terénu a 10% v noci. Zbývajících 40% plánovaného času by bylo účelné plně ponechat k dispozici velitelům a náčelníkům, kteří by sami určovali tematiku štábního nácviku podle konkrétních potřeb štábu.

V obdobném rozsahu bylo by možno plánovat a organizovat i týlový nácvik.

Účelným spojováním všech forem přípravy velitelů a štábů by bylo dosaženo z velké části rovnoměrného a cílevědomého plnění stanovených plánů. Úspěšné výsledky v uplynulém výcvikovém roce byly výslednicí dobré práce mnoha velitelů a náčelníků a jejich methodického umu, schopností pečlivě připravit a řídit zaměstnání.

Prověřováním získaných znalostí v samostatném studiu, štábním nácviku, operačně taktické nebo velitelské přípravě, včasným odstraňováním zjištěných nedostatků a smělým vyhledáváním nových forem přípravy důstojníků a generálů bylo by možno dosáhnout postupně systematictější a sladnější činnosti v přípravě velitelů a štábů.